

Humaniora i Norge

[Handwritten text in a cursive script, likely Latin or Old Norse, visible at the bottom of the projected manuscript page.]

Humaniora i Norge er et livskraftig felt med mange aktører.

Prioriterte områder

Integrering, migrasjon og konflikter

De store teknologiskiftene

Klima, miljø og bærekraft

Humaniora i Norge er et livskraftig felt med mange aktører. Den viktigste arenaen for humanistisk forskning og utdanning er universitetene og høyskolene.

En annen er arkiver, biblioteker, museer, kunstinstitusjoner samt kulturminneforvaltningen, som forvalter nasjonens hukommelse og utgjør et unikt kildemateriale for humanistisk forskning. I tillegg foregår det betydelig forsknings- og utdanningsvirksomhet også der.

Utdanning

Arkiver, biblioteker og museer samt kulturminneforvaltningen forvalter uvurderlig kildemateriale for humanistisk forskning. En forutsetning for at kulturarvs- og kunstinstitusjonene kan ivareta sine oppgaver og samfunnsoppdrag på en tilfredsstillende måte, er at det utdannes gode humanister. Tettere samarbeid mellom disse institusjonene og universitetene og høyskolene er ønskelig.

Formidling og turisme

Museene er uunnværlige formidlere av kulturarv og historie. De er en viktig del av opplevelsesindustrien og bidrar til verdiskaping på dette feltet. For å oppnå god utvikling fremover, kreves økt samarbeid mellom kulturfaglig og kommersiell kompetanse i og utenfor museene samt relevante forskningsmiljøer.

Museene og skolen

Museene er viktige som lærings- og kulturarena, ikke minst for skolene. Mange museer driver utstrakt undervisning for skoleelever i grunn- og videregående skole... Her har museene en styrke i kraft av å være steder der elevene kan inviteres inn i selve forskningsprosessen og lære hvordan ny kunnskap skapes... Utdanningsinstitusjonene bør derfor utnytte museene som «spesialrom» på linje med gymnastikksaler, kjemirom, naturvitenskapelige laboratorier eller musikkrom.

Museumsforskning

Mange museer har styrket sin forskningsvirksomhet etter at forskning ble løftet frem som sentral arbeidsoppgave i St.meld. nr. 49 (2008–2009) *Framtidas museum*. De siste årene har mange museumsansatte forsvart sine doktorgradsavhandlinger, flere med doktorgrad ansettes, og de produserer stadig flere fagfelleverderte publikasjoner. Forskningskompetansen og mulighetene for å drive forskning ved museene varierer imidlertid fremdeles.

Forskningsaktiviteten ved arkiver, biblioteker og museer har økt de siste årene og bidrar til kvalitetsheving i virksomheten. Godkjente publiseringskanaler for fagfellevurdert forskning er kommet på plass. Åpenhet om, og tilgang til, forskningsresultater og annen relevant faglig aktivitet er ønskelig.

Museene jobber systematisk med å forvalte, bygge ut og forske på egen samling, og har en enestående mulighet til å bedrive forskning.

Museene jobber systematisk med å forvalte, bygge ut og forske på egen samling, og har en enestående mulighet til å bedrive forskning.

Gjennom forskning og utvikling kan et kunstmuseum bidra til å bygge en interessant kunststoffentlighet fordi ny kunnskap gjør det mulig å lage originale utstillinger – noe som igjen kan inspirere andre i kunstverdenen.

FORSKING OG FAGLEG SAMARBEID

Forskning og kunnskapsutvikling er eit nødvendig fagleg grunnlag for innsamling, dokumentasjon og formidling. Samla har den formelle fagkompetansen og forskningsformidlinga auka. Talet på tilsette med doktorgrad har stige kvart år sidan 2011 og talet var 276 i 2015. Det er 101 fleire enn i 2011. Det same gjeld talet på fagfellevurderte publikasjonar som auka frå 301 til 528 i same perioden. 69 prosent av dei tilsette med doktorgrad arbeidde ved universitetsmusea, som også stod for 85 prosent av dei fagfellevurderte artiklane.

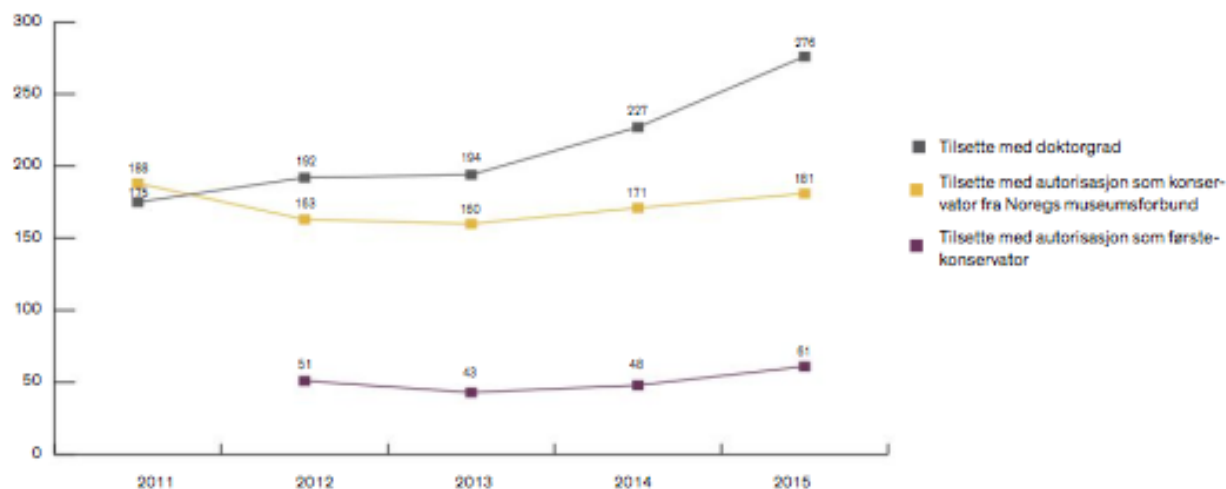
Fagleg samarbeid

56 museum har delteke i eitt eller fleire forskings- og utviklingsprosjekt i 2015, mot 47 året før. Musea rapporterte om til saman 246 prosjektdeltakingar, mot 218 året før. Dei faglege og tematiske museumsnettverka har vore viktige plattformer for den fagleg utviklinga i musea dei ti siste åra. Av dei 116 musea i statistikken deltok 90 museum i eitt eller fleire av dei i alt 23 nasjonale nettverka. 35 av musea var med i fleire enn tre av desse. I alt deltok 50 museum i eitt eller fleire samarbeidsprosjekt i regi av dei nasjonale nettverka. Det er 10 færre enn året før. Fleire av desse prosjekta kan være samanfallande med dei allereie omtala FoU-prosjekta.

Utlån

Tala for utlån frå samlingane fortel at 58 av musea lånte ut i alt 5078 gjenstandar til andre museum i 2015. Elles låner musea også ut fotografi, både til andre museum og til institusjonar utanfor museumssektoren. Samanlikna med tidlegare år er tala stabile, bortsett frå talet på utlån av gjenstandar musea i mellom, som har gått ned.

FIGUR 9: FORMELL KOMPETANSE 2011-2015

Derfor vil regjeringen:

vurdere tiltak for å stimulere til mer forskningssamarbeid mellom universiteter og høyskoler og forskere ved arkiv, biblioteker og museer, samt behovet for forskningsmidler som er tilpasset de sistnevnte institusjonenes egenart og kapasitet som forskningsinstitusjoner, i forbindelse med videreutvikling av de forskningspolitiske virkemidlene på feltet

